

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาที่ทำวิจัย

ประเทศไทยเป็นประเทศที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยธรรมชาติป่าเขาลำเนาไพรมีแม่น้ำลำคลองหลายสาย มีป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ ในอดีตเราเคยมีพื้นที่ป่าที่อุดมสมบูรณ์มากกว่า 50% ของพื้นที่ทั้งหมด จากความอุดมสมบูรณ์ดังกล่าวทำให้คนไทยมีพื้นฐานของวิถีชีวิตและวัฒนธรรมผูกพันกับธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นน้ำ ดิน ไม้ อาหารและยารักษาโรค สายใยชีวิตและวัฒนธรรมไทยไม่ว่าจะมองมุมใดมุมก็เชื่อมโยงอยู่กับต้นไม้และน้ำเสมอ เช่น การสร้างบ้านเรือนไทยเพื่ออยู่อาศัยจะมีการแกะสลักอย่างสวยงามและเหมาะสมกับภูมิภาคเขตร้อนเป็นอย่างดี และเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง ซึ่งเป็นที่เชิดหน้าชูตาให้ชาวต่างชาติได้ประจักษ์ ในแง่ของการแต่งกายมีการนำวัสดุจากธรรมชาติมาใช้ เช่น ไหม ผ้าฝ้าย ซึ่งเป็นเอกลักษณ์เช่นกัน ในแง่ของการรักษา มีรูปแบบการรักษาตั้งแต่การใช้ยาไปจนถึงการใช้สมุนไพร เช่น การคัดคนและการใช้สมุนไพรเป็นอาหารและยา เป็นภูมิปัญญาในการใช้ประโยชน์จากต้นไม้อย่างมากมาย ในเรื่องของอาหารคนไทยรู้จักการปรุงและตกแต่งอาหารขึ้นชื่อระดับโลก อาหารไทยกำลังเป็นที่ได้รับความนิยมไปทั่วโลกในเวลานี้ เพราะส่วนใหญ่เครื่องปรุงที่ใช้ในการทำอาหารไทยนั้นจะมีส่วนประกอบของสมุนไพร ไม่ว่าจะเป็นเครื่องแกง หรือเครื่องดมยา สมุนไพรที่ใช้ประกอบอาหารมีฤทธิ์เป็นยา มีคุณสมบัติแก้โรคต่างๆ ปรับสมดุลของร่างกายและมีฤทธิ์ในการป้องกันโรคได้ด้วย มีการใช้สมุนไพรและพืชผักเป็นอาหารอย่างหลากหลาย

ในปัจจุบัน สมุนไพรก็ยังจะมีสรรพคุณที่ดีมากอีกด้วย ไม่ใช่ว่าคนไทยเท่านั้นที่จะมองเห็นคุณค่าของสรรพคุณของสมุนไพรไทย แม้แต่ต่างประเทศก็ยังเข้าใจและทราบดีว่าสมุนไพรนั้นมีสรรพคุณในการเฝ้าระวังรักษาอาการเจ็บป่วยของโรคต่าง ๆ ได้ดีมากอีกด้วย ญี่ปุ่น เกาหลี อินเดีย มาเลเซีย จีน พม่า ลาว ต่างก็มีความเข้าใจในเรื่องของสมุนไพรได้วิเศษมาก โดยเฉพาะที่ญี่ปุ่นมีการศึกษาในเรื่องสมุนไพรกันไม่น้อยกว่าจีน สมุนไพรบางตัว ญี่ปุ่นเอามาสกัดเป็นยาฉีดกันก็มี จีนเอาไปทำยาเป็นยาฉีดก็ไม่น้อย ทั้งเม็ดและน้ำอีกด้วย ญี่ปุ่นเอาดอกคำฝอยอันเป็นสมุนไพรที่รู้จักกันดีไปสกัดเอาน้ำมันออกมา ทำเป็นยารับประทานเป็นยาลดไขมันในเลือดได้ดี สมุนไพรจึงทำเป็นยาแผนปัจจุบันไปได้อย่างสวยงาม แล้วก็กำลังจะถูกเปลี่ยนแปลงเป็นยาที่มีสรรพคุณล้ำเลิศเช่นเดียวกับยาสมัยใหม่ดังที่องค์การเภสัชกรรม กระทรวงสาธารณสุข ก็ผลิตยาสมุนไพรออกมาเป็นแคปซูลบ้าง ยาเม็ดบ้าง ให้รับประทานสะดวก มองดูเป็นยาแผนใหม่ที่มี

สรรพคุณไม่แพ้ยาที่สั่งมาจากต่างประเทศทีเดียว

มนุษย์จึงนิยมรับเอาสิ่งที่ธรรมชาติได้สร้างมาใช้อย่างเต็มที่เต็มอกเต็มใจ เอามาใช้ได้
อย่างคิเยียม ทำให้เกิดความเป็นสุข หายจากอาการทรมานทุกข์ทรมานจากโรคร้ายต่าง ๆ ได้สารพัด
โรค นอกจากโรคที่มีความลึกซึ้งและอาการรุนแรงมากเกินไปจะเยียวยาได้เท่านั้นหากเป็นโรคที่
เกิดขึ้นทั่วไปแล้วสมุนไพรที่มีอยู่ก็สามารถบำบัดอาการรักษาของโรคได้เสมอ เนื่องจากวิถีชีวิต
ความเป็นอยู่และการดำรงชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไป ไม่ว่าจะเป็นด้วยจากการทำงานที่รีบเร่งและ
การเพาะปลูกพืชที่เปลี่ยนแปลงไปเพราะส่วนใหญ่เกษตรกรมักจะปลูกพืชที่เป็น ผัก หรือผลไม้ที่
ได้รับความนิยมเป็นที่ต้องการของตลาด และให้ผลตอบแทนราคาสูง ส่วนพืชสมุนไพรมักจะนิยม
ปลูกันนในครัวเรือนหรือไม่ก็ป็นชุมชนเล็ก ๆ แต่ถ้ามึความต้องการของตลาดสมุนไพรมากขึ้นอาจ
มีการเปลี่ยนแปลงการปลูกสมุนไพรในเชิงพาณิชย์มากขึ้น แต่ถ้ายังคงแปรรูปสมุนไพรแบบวิธีเดิม
ๆ อาจจะไม่ทันสมัยและมีมาตรฐาน ไม่เท่ากับสมุนไพรจากต่างประเทศที่นำเข้ามา ดังนั้นใน
กรณีศึกษาจึงควาโอกาสในการก้าวไกลของสมุนไพรไทยจะก้าวสู่ระดับโลกอยู่ไม่ไกลแค่เอื้อม

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมความต้องการของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์ จากใบหม่อน
2. เพื่อศึกษาว่าปัจจัยจูงใจใดที่ทำให้ผู้บริโภคเลือกรับประทานผลิตภัณฑ์จากใบหม่อน
3. เพื่อศึกษาความคาดหวังที่จะได้รับจากผลิตภัณฑ์จากใบหม่อน
4. เพื่อศึกษาความสนใจของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์จากใบหม่อน

สมมติฐานการวิจัย

1. ตำรวจความคิดเห็นของผู้บริโภคที่มีต่อภาพลักษณ์ของสมุนไพร
2. รูปแบบลักษณะในการใช้สมุนไพรและพฤติกรรมผู้บริโภค
3. ผู้บริโภคที่มีเพศต่างกันมีพฤติกรรมผู้บริโภคผลิตภัณฑ์จากใบหม่อนต่างกัน
4. ผู้บริโภคที่มีอายุต่างกันมีพฤติกรรมผู้บริโภคผลิตภัณฑ์จากใบหม่อนต่างกัน
5. ผู้บริโภคที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีพฤติกรรมผู้บริโภคผลิตภัณฑ์จากใบหม่อน

ต่างกัน

6. ผู้บริโภคที่มีระดับรายได้ต่างกันมีพฤติกรรมผู้บริโภคผลิตภัณฑ์จากใบหม่อน

ต่างกัน

กรอบแนวคิดในการทำวิจัย

ตัวแปรต้น คือ ความต้องการของกลุ่มผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ ประกอบด้วย

1. ความต้องการของผู้บริโภค
2. ปัจจัยจูงใจใจของผู้บริโภค
3. ความคาดหวังของผู้บริโภค
4. ความสนใจของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์

ตัวแปรตาม คือ ความสนใจในการบริโภคผลิตภัณฑ์จากใบหม่อน

ตัวแปรอิสระ

(Independent Variable)

ปัจจัยส่วนบุคคลกลุ่ม

ผู้ใช้ผลิตภัณฑ์

1. เพศ
2. อายุ
3. ระดับการศึกษาชั้น
สูงสุด
4. อาชีพ
5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ความต้องการของกลุ่มผู้ใช้
ผลิตภัณฑ์

1. ความต้องการของ
ผู้บริโภค
2. ปัจจัยจูงใจใจของ
ผู้บริโภค
3. ความคาดหวังของ
ผู้บริโภค
4. ความสนใจของผู้บริโภคที่
มีต่อผลิตภัณฑ์

ตัวแปรตาม

(Dependent Variable)

ความสนใจในการบริโภค
ผลิตภัณฑ์ใบหม่อน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการทำวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ของผู้บริโภคที่ส่งผลต่อการเลือกใช้บริการของ
2. ทำให้ทราบคุณสมบัติผลิตภัณฑ์ ราคา การจัดจำหน่ายและการส่งเสริมการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์
3. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้บริการและปัจจัยที่ส่งผลกระทบในการตัดสินใจซื้อ
4. สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการตัดสินใจเลือกใช้กลยุทธ์ทางการตลาด
5. สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผนด้านคุณภาพ ประสิทธิภาพของตัวผลิตภัณฑ์
6. สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อแสวงหาโอกาสทางการตลาดและพัฒนาศักยภาพในการแข่งขันให้กับผลิตภัณฑ์
7. สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการทำแผนธุรกิจไปใช้ในการจัดทำแผนธุรกิจและประกอบการจริงได้

นิยามศัพท์เฉพาะ

เป็นการศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคในการใช้สมุนไพรในรูปลักษณะใหม่ให้ภาพของสมุนไพรไทยมีความทันสมัยสะดวก สะอาดในการใช้และสร้างมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ให้เป็นที่ยอมรับในระดับโลกเป็นแบบรูปลักษณะสากล ศึกษาถึงผลกระทบใดที่เป็นเหตุปัจจัยอะไรที่ทำให้ผู้บริโภคไม่รับประทานต่อเนื่อง และปัจจัยอะไรที่มีอิทธิพลส่งต่อการตัดสินใจซื้อสมุนไพรและการใช้ซ้ำยาวนานและต่อเนื่อง เพื่อเป็นข้อมูลที่ใช้ในการผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อตอบสนองความต้องการสูงสุดของผู้บริโภคต่อไป

พืชสมุนไพร หมายถึง การนำเอาส่วนต่าง ๆ ของพืช เช่น ลำต้น ใบ ดอก ผลและเมล็ด มาใช้ในการรักษาโรคต่าง ๆ ทั้งในคนและสัตว์ โดยไม่เป็นอันตราย เช่น การใช้สมุนไพรสด ๆ ใช้ในรูปยาต้ม ยาขง ยาลูกกลอน ยาผงเหล้า และยาพอก

ความต้องการของผู้บริโภค หมายถึง การที่ผู้บริโภคมีความต้องการหรืออยากได้ผลิตภัณฑ์ที่มาตอบสนองหรืออำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวัน

พฤติกรรมการบริโภค หมายถึง การศึกษาให้เห็นว่า ผู้บริโภคมีพฤติกรรมอย่างไรบ้าง เวลาจะซื้อสินค้า ใช้อะไรุงใจในการซื้อสินค้า

ผลิตภัณฑ์จากใบหม่อน หมายถึง สินค้าที่ผ่านการแปรรูป หรือมีส่วนผสม มีสารสกัดจากใบหม่อนเพื่อใช้เป็นประโยชน์ต่อการบำรุงสุขภาพ และรักษาโรค

พฤติกรรม หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริโภคที่ใช้ผลิตภัณฑ์จากใบหม่อน

ผู้บริโภค หมายถึง ผู้บริโภคที่ใช้ผลิตภัณฑ์จากใบหม่อน

ความคาดหวังของกลุ่มผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ หมายถึง สิ่งที่ผู้บริโภคต้องการได้รับจากผลิตภัณฑ์ เช่น สรรพคุณ ประโยชน์ และความสะดวกในการบริโภคสินค้า